

THL-aloite: *Jonottamatta hoitoon*

Mikä on vialla?

ODOTUSAJAT
OVAT LIIAN
PITKIÄ

Odotusajat terveyskeskuslääkärin vastaanotoille ovat kansainvälisesti vertaillen pitkiä.

Joka kolmas joutuu odottamaan pääsyä terveyskeskuslääkärille vähintään viisi viikkoa.

Palveluja eniten tarvitsevat saavat niitä liian vähän.

OECD:n 26 maan vertailussa lääkärissä käynnit jakautuvat epäoikeudenmukaisimmin Yhdysvalloissa, Portugalissa ja Suomessa.

VALINNANVAPAAUS
EI TOTEUDU

Pitkäaikaissairauksien hoidon laatu ja vaikuttavuus vaihtelevat ja kohdentuvat epätasa-arvoisesti.

Perusterveydenhuollon potilaiden estettävissä oleva kuolleisuus on runsaassa kymmenessä vuodessa puolittunut korkeimmissa tuloluokissa. Alimmassa tulo-viidenneksessä kuolleisuus on jopa kasvanut.

Terveyskeskusten palvelukyky on heikentynyt ja työterveyshuolto on laajentunut. Yksityisillä palveluntuottajilla on käyttämätöntä kapasiteettia.

Päällekkäiset järjestelmät käyvät kalliiksi ja lisäävät eriarvoisuutta.

TERVEYSKESKUSTEN
PALVELUKYKY ON
HEIKENTYNYT

Potilaan valinnanvapaus ei toteudu.

Julkista palveluntarjontaa ei ole tarpeeksi eikä palveluntuottajilla ole riittävästi kannusteita kilpailla palvelujen saatavuudella, laadulla ja asiakaslähtöisyydellä.

Palvelujärjestelmä ei ole kansallisesti ohjattavissa.

Kansalliset ohjausvälineet eivät riitä tukemaan paikallishallintoa uudistusten läpiviennissä.

ENITEN
TARVITSEVAT
SAAVAT LIIAN VÄHÄN
PALVELUJA

PITKÄAIKAIS-
SAIRAUKSIEN
HOITO ON EPÄ-
TASA-ARVOISTA

YKSITYISILLÄ ON
YLIKAPASITEETTIA

Tavoite

Terveysthuollon voimavarat kohdentuvat niin, että kaikki pääsevät jonottamatta kiireettömään hoitoon ja potilaalla on aidosti mahdollisuus valita hoitopaikkansa.

Tavoite on mahdollista saavuttaa, kun...

Perusterveydenhuollon palvelujen tuottajakuntaa laajennetaan ja monipuolistetaan.

Julkisesti rahoitetun perusterveydenhuollon palvelujen tuottajiksi hyväksytään yhtenäisin kriteerein julkisia, yksityisiä ja kolmannen sektorin palvelutuottajia.

Tämä edellyttää kansallisia linjauksia palvelutuottajien hyväksymisestä, tuottajille maksettavista korvauksista sekä toiminnasta ja laadusta raportoinnista.

Valinnanvapaus toimii muutoksen käyttövoimana

Raha seuraa potilasta palvelujen tuottajalle. Potilaan oikeus valita hoitopaikkansa toteutetaan tavalla, joka kohtelee kaikkia yhdenvertaisesti ja korostaa ennaltaehkäisyä ja toiminnan tehokkuutta.

Ammattilaiset työskentelevät oikeissa rooleissa.

Palvelut tuotetaan taitavasti johdetuissa organisaatioissa yhdistämällä uusin tavoin ammattiryhmien osaamista.

Hoitohenkilökunnan toimenkuvassa korostuu pitkäaikaisessa hoitosuhteessa olevien potilaiden seuranta ja tukeminen.

Mutta se edellyttää, että...

Työterveyshuolto keskittyy perustehtäväänsä.

Työterveyshuollon perustehtävä on ehkäistä työperäistä sairastumista, osallistua työyhteisöjen kehittämiseen ja tukea työhön paluuta. Tätä tuetaan muuttamalla työnantajille maksettavia korvauksia.

Palveluilla on vahvat järjestäjät.

Vahvoja järjestäjiä tarvitaan sovittamaan yhteen yksityinen ja julkinen palvelutuotanto sekä poistamaan jyrkkä jako sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Vahvalla järjestäjällä on myös edellytykset asettaa tuottajille laatuvaatimuksia ja seurata niiden toteutumista.

Kansallinen ohjaus ja seuranta toimivat.

Muutosprosessia johdetaan tavoitteellisesti kansallisena kokonaisuutena. Säädöspohjan kehittämisen lisäksi tarvitaan uusia tapoja laatia ja toimeenpanna kansallisia linjauksia järjestelmän kehittämiseksi.

Rahoitusjärjestelmä on selkeä ja yksikanavainen.

Rahoitusta selkiytetään niin, että hoito- ja kustannusvastuun pallottelu loppuu. Terveystuon julkisen rahoitus ohjataan yhdelle alueelliselle toimijalle.

THL esittää ratkaisuja

THL:n tehtäviin kuuluu lain mukaan harjoittaa alansa tutkimus- ja kehittämistoimintaa, edistää innovaatioita sekä tehdä aloitteita ja esityksiä sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen palvelujen kehittämiseksi ja väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

THL käyttää aloiteoikeuttaan silloin, kun ongelmat väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa tai sosiaali- ja terveyspalveluiden toimivuudessa ovat merkittäviä ja vaativat pikaista asiantuntijapanosta.

Vaihtelut perusterveydenhuollon toimivuudessa ja lääkäripalveluiden saatavuudessa ja laadussa täyttävät nämä kriteerit.

Tutustu asiaan tarkemmin
thl.fi/vaikuttajaseminaari/2013

Kerro mielipiteesi
vaikuttajaseminaari@thl.fi

Osallistu keskusteluun
www.facebook.com/thl.fi
tai Twitterissä
#THL-aloite

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS